

Chương 4. GIỚI HẠN

§1. GIỚI HẠN CỦA DÃY SỐ

Giới hạn hữu hạn	Giới hạn vô cực
1. Giới hạn đặc biệt <div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <ul style="list-style-type: none"> • $\lim C = C$ • $\lim \frac{1}{n} = 0$ • $\lim \frac{1}{n^k} = 0 \ (k \in \mathbb{N}^+)$ • $\lim q^n = 0 \ (q < 1)$ </div>	1. Giới hạn đặc biệt <div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <ul style="list-style-type: none"> • $\lim \sqrt{n} = +\infty$ • $\lim n^k = +\infty \ (k \in \mathbb{N}^+)$ • $\lim q^n = +\infty \ (q > 1)$ </div>
2. Định lý <p>a) Nếu $\lim u_n = a$ và $\lim v_n = b$ thì:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <ul style="list-style-type: none"> • $\lim(u_n \pm v_n) = a \pm b$ • $\lim(u_n \cdot v_n) = a \cdot b$ • $\lim \frac{u_n}{v_n} = \frac{a}{b}, \quad b \neq 0$ </div> <p>b)</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-right: 10px;"> $\left u_n \right \xrightarrow[n]{} 0$ </div> <p>\Rightarrow</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> $\lim u_n = a \quad \lim \sqrt{u_n} = \sqrt{a}$ </div> </div> <p>c)</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-right: 10px;"> $\left v_n \right \xrightarrow[n]{} 0$ </div> <p>\Rightarrow</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> $\lim v_n = 0 \quad \lim u_n = a$ </div> </div> <p>d)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> $\lim u_n = a \Rightarrow \lim u_n = a$ </div>	<p>2. Định lý</p> <p>a) $\lim u_n = +\infty \Rightarrow \lim \frac{1}{u_n} = 0$</p> <p>b) $\begin{cases} \lim u_n = a \\ \lim v_n = \pm\infty \end{cases} \Rightarrow \lim \frac{u_n}{v_n} = 0$</p> <p>c) Nếu $\lim u_n = a \neq 0$ và $\lim v_n = 0$ thì:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> $\lim \frac{u_n}{v_n} = +\infty \quad \text{khi } a \cdot v_n > 0$ $\lim \frac{u_n}{v_n} = -\infty \quad \text{khi } a \cdot v_n < 0$ </div> <p>d) Nếu $\lim u_n = +\infty$ và $\lim v_n = a$ thì:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> $\lim u_n v_n = +\infty \quad \text{khi } a > 0$ $\lim u_n v_n = -\infty \quad \text{khi } a < 0$ </div>
3. Tổng của cấp số nhân lùi vô hạn $S = u_1 + u_1 q + u_1 q^2 + \dots = \frac{u_1}{1-q} \quad (q < 1)$	

Ta thường gặp các dạng sau:

Khử dạng $\frac{\infty}{\infty}$

Rút số hạng có bậc cao nhất làm nhân tử chung rồi khử.

Khử dạng $\infty - \infty$	Nhân liên hiệp để đưa về dạng $\frac{\infty}{\infty}$.
Khử dạng $0 \cdot \infty$	Nhân liên hiệp, thêm bớt, đổi biến ... đưa về dạng $\frac{\infty}{\infty}$ hoặc $\frac{0}{0}$

Bài tập

Bài 1. Tính các giới hạn sau:

- 1) $\lim \frac{6n^3 - 2n + 1}{n^3 - 2n}$
- 2) $\lim \frac{1 - n + 2n^2}{5n^2 + n}$
- 3) $\lim \frac{-2n^2 + n + 2}{3n^4 + 5}$
- 4) $\lim \frac{n^2 + 4n - 5}{3n^3 + n^2 + 7}$
- 5) $\lim \frac{n^5 + n^4 - n - 2}{4n^3 + 6n^2 + 9}$
- 6) $\lim \frac{\infty 2n^3}{\infty 2n^2 + 3} + \frac{1 - 5n^2}{5n + 1}$
- 7) $\lim \frac{3n^5 + 7n^3 - 11}{n^5 + n^4 - 3n}$
- 8) $\lim \frac{\sqrt{2n^2 - n}}{1 - 3n^2}$
- 9) $\lim \frac{\sqrt[3]{n^3 + n}}{n + 2}$
- 10) $\lim \frac{\sqrt{2n^4 + 3n - 2}}{2n^2 - n + 3}$
- 11) $\lim \frac{\sqrt[3]{n^6 - 7n^3 - 5n + 8}}{n + 12}$
- 12) $\lim \frac{\sqrt{n^2 + 1} - \sqrt{n + 1}}{3n + 2}$
- 13) $\lim \frac{(3n + 4)(5n^3 + 3)}{3n^4 + n^2 + 7}$
- 14) $\lim \frac{(2n - n\sqrt{n})(\sqrt{n} - 3)}{3n - 2n^2}$
- 15) $\lim \frac{1 + 2 + \dots + n}{n^2}$
- 16) $\lim \frac{n^3(n+1)^{10}}{(n^2+1)^4(2n-3)^5}$
- 17) $\lim \frac{n\sqrt{2+4+\dots+2n}}{3n^2+n-2}$
- 18) $\lim \frac{\infty 2n - 1}{\infty 2n - 1} \sqrt{\frac{2n+3}{n^4 - n^2 + 2}}$

Bài 2. Tìm các giới hạn sau:

- 1) $\lim \frac{2^n + 6^n + 4^{n-1}}{3^n + 6^{n+1}}$
- 2) $\lim \frac{2^{n+1} + 3^{n+1}}{2^n + 3^n}$
- 3) $\lim \frac{4^n + (-1)^{2n+3}}{2.3^n + 4^n}$
- 4) $\lim \frac{(-3)^n + 5^n}{(-3)^{n+1} + 5^{n+1}}$
- 5) $\lim \frac{5^n (2.3^n - 6^n)}{1 - 2^n \cdot 3^{n+1} \cdot 7^n}$
- 6) $\lim \frac{3^{n-1} + 6^n - (-1)^n}{3^n (2^{n+1} - 7)}$
- 7) $\lim \frac{1 + \frac{2}{3} + \frac{2^2}{3^2} + \dots + \frac{2^n}{3^n}}{1 + \frac{1}{5} + \frac{1^2}{5^2} + \dots + \frac{1^n}{5^n}}$

Bài 3. Tìm các giới hạn sau:

- 1) $\lim (\sqrt{3n-1} - \sqrt{2n-1})$
- 2) $\lim (\sqrt{n+1} - \sqrt{n})\sqrt{n}$
- 3) $\lim (\sqrt{n^2 + n + 1} - n)$
- 4) $\lim (\sqrt{n^2 + n + 2} - \sqrt{n^2 + 1})$
- 5) $\lim \frac{1}{\sqrt{n+2} - \sqrt{n+1}}$
- 6) $\lim \frac{n^2 + \sqrt[3]{1 - 8n^6}}{\sqrt{4n^4 + 1} - 2n^2}$
- 7) $\lim (\sqrt[3]{n^3 - 2n^2 + n} + \sqrt{n^2 + 3n})$
- 8) $\lim (\sqrt[3]{8n^3 - 2n^2 + 3n - 1} - \sqrt{4n^2 + n - 1})$

§2. GIỚI HẠN CỦA HÀM SỐ

Giới hạn hữu hạn	Giới hạn vô cực, giới hạn ở vô cực
1. Giới hạn đặc biệt	1. Giới hạn đặc biệt
$\bullet \lim_{x \rightarrow x_0} x = x_0$ $\bullet \lim_{x \rightarrow x_0} c = c$	$\bullet \lim_{x \rightarrow +\infty} x^k = +\infty$ $\bullet \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x} = -\infty$ $\bullet \lim_{x \rightarrow \pm\infty} c = c$ $\bullet \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x} = +\infty$ $\bullet \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{ x } = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{ x } = +\infty$ $\bullet \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{c}{x^k} = 0$
2. Định lý	
a) Nếu $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L$ và $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = M$ thì	
$\bullet \lim_{x \rightarrow x_0} [f(x) \pm g(x)] = L \pm M$ $\bullet \lim_{x \rightarrow x_0} [f(x).g(x)] = L.M$ $\bullet \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{L}{M} \quad (M \neq 0)$	$\lim_{x \rightarrow -\infty} x^k = \begin{cases} +\infty & \text{khi } k = 2n \\ -\infty & \text{khi } k = 2n+1 \end{cases}$
b) $\begin{cases} f(x) \geq 0 \\ \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} L \geq 0 \\ \lim_{x \rightarrow x_0} \sqrt{f(x)} = \sqrt{L} \end{cases}$	Nếu $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L \neq 0$ và $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = \pm\infty$ thì
c) Nếu $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L$ thì $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L $.	$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)g(x) = \begin{cases} +\infty \text{ nếu } L \text{ và } \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) \text{ cùng dấu} \\ -\infty \text{ nếu } L \text{ và } \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) \text{ trái dấu} \end{cases}$
3. Giới hạn một bên	
$\bullet \lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x) = L$	$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)} = \begin{cases} 0 & \text{nếu } \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = \pm\infty \\ +\infty & \text{nếu } \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = 0 \text{ và } L.g(x) > 0 \\ -\infty & \text{nếu } \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = 0 \text{ và } L.g(x) < 0 \end{cases}$

Bài tập

Bài 1. Tính các giới hạn sau:

$$1) \lim_{x \rightarrow -1} (x^2 + 2x + 1) \quad 2) \lim_{x \rightarrow 1} (x + 2\sqrt{x} + 1) \quad 3) \lim_{x \rightarrow 3} (3 - 4x)^2$$

$$4) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x+1}{2x-1} \quad 5) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2+x+1}{2x^5+3} \quad 6) \lim_{x \rightarrow 1} \sqrt{\frac{x^2+x+7}{3x^2+1}}$$

Bài 2. Tính các giới hạn sau: DẠNG VÔ ĐỊNH $\frac{0}{0}$.

$$1) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2x^2 - 5x + 3}{1 + 4x - 5x^2} \quad 2) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^4 - x^3 - x + 1}{x^3 - 5x^2 + 7x - 3} \quad 3) \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^3 - 5x^2 + 3x + 9}{x^4 - 8x^2 - 9}$$

$$4) \lim_{x \rightarrow -2} \frac{3x^2 - x + 10}{4x^2 + x - 14}$$

$$5) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{4x^6 - 5x^5 + x}{(1 - x)^2}$$

$$6) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x^2 + 3x + 1}{x^2 - 1}$$

$$7) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 + 3x^2 - 9x - 2}{x^3 - x - 6}$$

$$8) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 - x^2 - x + 1}{x^2 - 3x + 2}$$

$$9) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 - 1}{x^3 - x^2 + x - 1}$$

$$10) \lim_{x \rightarrow -3} \frac{x^4 - 6x^2 - 27}{x^3 + 3x^2 + x + 3}$$

$$11) \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{8x^3 - 1}{6x^2 - 5x + 1}$$

$$12) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^n - nx + n - 1}{(x - 1)^2}$$

Bài 3. Tính các giới hạn sau:

$$1) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x^2 + 3x + 5} - 3}{x^2 - 1}$$

$$2) \lim_{x \rightarrow -2} \frac{\sqrt{x^2 + 3x + 6} + x}{\sqrt{2 - x} - \sqrt{3x + 10}}$$

$$3) \lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt{x - 4} - \sqrt{x + 4} + 2}{x - 5}$$

$$4) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x + 1} + \sqrt{x + 4} - 3}{x^2 - 2x}$$

$$5) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt[3]{x + 9} + \sqrt[3]{2x - 6}}{\sqrt[3]{x + 1}}$$

$$6) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{8x + 1} - 3}{\sqrt[3]{5x + 3} - 2}$$

$$7) \lim_{x \rightarrow a} \frac{x\sqrt{a} - a\sqrt{x}}{\sqrt{x} - \sqrt{a}}$$

$$8) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt{x^2 + 3} - 2}{\sqrt[3]{x + 1}}$$

$$9) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1 - \sqrt[4]{x}}{x^2 + x^2 - 2}$$

$$10) \lim_{x \rightarrow 7} \frac{\sqrt[4]{x + 9} - 2}{x - 7}$$

$$11) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{5 - x^3} - \sqrt[3]{x^2 + 7}}{x^2 - 1}$$

$$12) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{8x + 1} - 3}{\sqrt[3]{5x + 3} - 2}$$

$$13) \lim_{x \rightarrow 3} \frac{2 + \sqrt[3]{19 - x^3}}{\sqrt{4x - 3} - 3}$$

$$14) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{x} - 1}{\sqrt[3]{4x + 4} - 2}$$

$$15) \lim_{x \rightarrow -2} \frac{\sqrt[3]{43 + 8x} - \sqrt{x + 11}}{2x^2 + 3x - 2}$$

$$16) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{3x - 2} - \sqrt{2x - 1}}{x^3 - 1}$$

$$17) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[5]{1 - x} - 1}{x}$$

$$18) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{2x + 9} - \sqrt[3]{9x + 27}}{x^2}$$

$$19) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{7 + x^3} - \sqrt{3 + x^2}}{x - 1}$$

$$20) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(x^2 + 2014)\sqrt{1 - 2x} - 2014}{x}$$

$$21) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2\sqrt{5 - x^2} + \sqrt[3]{x^3 + 45x - 110}}{(x - 1)^2}$$

$$22) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x + 1} + \sqrt[3]{x - 27} + \sqrt{x + 4}}{x}$$

Bài 4. Tính các giới hạn sau: DẠNG VÔ ĐỊNH ¥ - ¥

$$1) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\frac{2}{x} - 1}{\frac{1}{x - 1}}$$

$$2) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\frac{1}{x} - 1}{\frac{3}{1 - x}}$$

$$3) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\frac{1}{x} - 1}{\frac{1}{x^2 - 3x + 2} - \frac{1}{x^2 - 5x + 6}}$$

$$4) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\frac{1}{x} - 1}{\frac{1}{x^2 - 3x + 2} + \frac{1}{x^2 - 5x + 6}}$$

Bài 5. Tính các giới hạn sau:

$$1) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} (\sqrt{x^2 + x} - x) \quad 2) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} (2x - 3 - \sqrt{4x^2 - 5x - 8}) \quad 3) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} (\sqrt[3]{x^3 + x^2} - x)$$

$$4) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} (\sqrt[3]{x^3 + 1} - x) \quad 5) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} (\sqrt{x^2 - x + 1} - \sqrt{x^2 + x + 1}) \quad 6) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} (x - \sqrt{x^2 - 3x + 9})$$

$$7) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(\sqrt{x^2 - 4x + 5} - \sqrt{x^2 - 1} \right) \quad 8) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(\sqrt[3]{x^3 + 5x^2} - \sqrt[3]{x^3 + 8x} \right)$$

Bài 6. Tính các giới hạn sau: DẠNG VÔ ĐỊNH $\frac{\infty}{\infty}$

$$\begin{array}{lll} 1) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x + 5}{x + 1} & 2) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{4x^3 - 5x^2 + 8x + 3}{2x^2 - 7x^3 - x + 1} & 3) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\sqrt{4x^2 + 1}}{3x - 1} \\ 4) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\sqrt{4x^2 - 3x} - 9x}{\sqrt[3]{x^3 - 5x} - 6x} & 5) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\sqrt{4x^2 + 5x} + 8x}{\sqrt{9x^2 - 7x} - 2x} & 6) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\sqrt{x^2 - x} - \sqrt{4x^2 + 1}}{2x + 3} \\ 7) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(\sqrt{x^2 - 4x + 3} - \sqrt{x^2 - 3x + 2} \right) & 8) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\sqrt{9x^2 + x + 1} - \sqrt{4x^2 + 2x + 1}}{x + 1} \\ 9) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\sqrt{x^2 + 2x + 3} + 4x + 1}{\sqrt{4x^2 + 1} + 2 - x} & 10) \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{3x - 2\sqrt{x} + \sqrt{x^4 - 5x}}{2x^2 + 4x - 5} \end{array}$$

Bài 7. Tính các giới hạn sau: DẠNG VÔ ĐỊNH 0.0

$$\begin{array}{ll} 1) \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{\sqrt[3]{x^3 + 1})\sqrt{\frac{x}{x^2 - 1}}}{\sqrt[3]{x^3 + 1})\sqrt{\frac{x}{x^2 - 1}}} & 2) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{x^2}\sqrt[3]{x^2 + 1}}{1} = \frac{1}{1} \\ 3) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt[3]{x + 2})\sqrt{\frac{x - 1}{x^3 + x}}}{\sqrt[3]{x + 2})\sqrt{\frac{x - 1}{x^3 + x}}} & 4) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[3]{2x + 1})\sqrt{\frac{2x - 3}{9x^3 + 2x^2 - 3}}}{\sqrt[3]{2x + 1})\sqrt{\frac{2x - 3}{9x^3 + 2x^2 - 3}}} \end{array}$$

Bài 8. Tính các giới hạn sau: GIỚI HẠN MỘT BÊN

$$\begin{array}{lll} 1) \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{\sqrt{x^2 - 4x + 4}}{x^2 - 2x} & 2) \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{\sqrt{x^3 - 2x^2 - 4x + 8}}{x - 2} & 3) \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{3x + \sqrt{x^3 + 4x^2}}{x} \\ 4) \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{x^3 - 3x + 2}}{x^2 - 6x + 5} & 5) \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{x + 3} - \sqrt{3x + 1}}{\sqrt{x - 1}} & 6) \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{\sqrt{x^2 - 4}}{x - 2} \\ 7) \lim_{x \rightarrow 4^+} \frac{\sqrt[3]{x - 16})\sqrt{\frac{x}{x^3 - 64}}}{\sqrt[3]{x - 16})\sqrt{\frac{x}{x^3 - 64}}} & 8) \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{|2 - x|}{2x^2 - 5x + 2} & 9) \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt[3]{x^3 + 1})\sqrt{\frac{x}{x^2 - 1}}}{\sqrt[3]{x^3 + 1})\sqrt{\frac{x}{x^2 - 1}}} \\ 10) \lim_{x \rightarrow 4^+} \frac{\sqrt[3]{x^2 - 16})\sqrt{\frac{x}{x^3 - 64}}}{\sqrt[3]{x^2 - 16})\sqrt{\frac{x}{x^3 - 64}}} & 11) \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{x^3 - 3x + 2}}{x^2 - 5x + 4} & 12) \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x^2 - 6x + 5}{\sqrt{x^3 + x^2 - 5x + 3}} \end{array}$$

Bài 9. Tính giới hạn một bên và giới hạn (nếu có) của hàm số:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{\sqrt{x+3} - 2}{x^2 - 3x + 1} & \text{khi } x > 1 \\ \frac{4(3x^2 - 5x + 2)}{m^2x^2 - 3mx + 3} & \text{khi } x < 1 \end{cases}$$

Bài 10. Tìm m để hàm số sau có giới hạn tại $x_0 = 1$.

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x - 1} - \frac{3}{x^3 - 1} & \text{khi } x > 1 \\ m^2x^2 - 3mx + 3 & \text{khi } x \leq 1 \end{cases}$$